

Korsängsskolan
Korsängsgatan 10
749 49 Enköping

2010-02-23
1 (8)
Dnr: 40-2009:1773

Enköpings kommun
Kungsgatan 42
745 80 Enköping

Kvalitetsgranskning av Korsängsskolan i Enköpings kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har granskat om Korsängsskolan, med rektorn som ytterst ansvarig, har ett fungerande system för att följa upp och utvärdera elevers kunskapsutveckling. Vidare har det granskats huruvida skolan har ett system för att utforma åtgärder, i syfte att förbättra kunskapsresultaten på skolan. Granskningen och bedömningen av hur väl skolan uppfyller statens krav har genomförts utifrån skollagen, läroplaner, övriga författningar för skolan samt forskning på skolområdet.

Skolinspektionen bedömer att Korsängsskolan uppvisar kvalitetsbrister och behöver vidta åtgärder i följande avseenden:

- Rektorn behöver se till att arbetet med utvärdering av elevernas kunskapsutveckling, samt att det arbete med åtgärder som sätts in i syfte att höja kunskapsresultaten, i större omfattning dokumenteras.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 24 maj 2010 ska Korsängsskolan skriftligt redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits samt hur insatserna avses leda fram till uttryckliga kvalitetsförbättringar gällande ovanstående brister.

Skolans redogörelse sänds per e-post/ post till den inspektör/utredare som undertecknat beslutet till höger, under adress fredrik.sjoberg@skolinspektionen.se eller adress, Statens Skolinspektion, Fredrik Sjöberg, 104 35 Stockholm.

Skolinspektionens granskning av Uppföljning och utvärdering av elevers kunskapsutveckling i Korsängsskolan i Enköpings kommun

1. Bakgrund

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av skolors arbete med uppföljning och utvärdering av elevers kunskapsresultat, samt av det åtgärdsarbete skolor bedriver, under perioden september 2009 till mars 2010. Granskningen av Korsängsskolan i Enköpings kommun ingår i detta projekt. Övergripande iakttagelser och slutsatser inom området kommer att redovisas i Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport.

”Uppföljning och utvärdering av elevers kunskapsutveckling.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Kvalitetsgranskningens syfte är att påverka skolorna så att de får ökad kännedom om de krav som ställs på skolor och rektorn, samt att stärka de strukturer skolorna har så att de målinriktat kan följa upp, utvärdera och utarbeta åtgärder för att förbättra elevers kunskapsresultat.

Skolans arbete med uppföljning, utvärdering och åtgärdsarbete granskas i sin helhet, dvs. inkluderar skolans arbete över samtliga årskurser för att se om skolan har ett sammanhållet system, samt för att kunna avläsa huruvida erfarenheter sprids mellan de högre och lägre årskurserna. Granskningen inriktar sig enbart på kunskapsresultaten, andra målområden skolan har ingår inte i denna granskning. Följande huvudfrågor ska belysas med hjälp av granskningen:

1. Ser rektorn till att det görs en kunskapsresultatbeskrivning (*uppföljning*) på skolan och att skolan har ett system för det arbetet?
2. Ser rektorn till att det görs en analys av vad kunskapsresultaten beror på (*utvärdering*) och att skolan har ett system för det arbetet?
3. Ser rektorn till att det utformas åtgärder som bygger på analysresultat och som syftar till att förbättra kunskapsresultaten?

2. Underlag för bedömning

2.1. Författningsstöd

De nationella skolförfattningarna anger att skolan har en skyldighet att utveckla sin verksamhet så att den svarar mot uppställda mål. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Rektorn har det övergripande ansvaret för skolans resultat och för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen och därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för bl.a. att skolans arbetsformer utvecklas (se vidare 4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen, avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, samt 9 kap. skollagen för fristående skolor).

2.2. Forskningsstöd

Det finns en vetenskaplig logik för att uppföljning och utvärdering ska göras för att skolorna ska kunna åstadkomma resultatförbättring. Enligt denna logik är ett bra kvalitetsarbete en förutsättning för förbättrad undervisningskvalitet, åtminstone på sikt. Ett uttryck som ofta återkommer inom skolforskning på området är *"framgångsrik skola"*. Det definieras som en skola *"där elevernas prestationer väsentligt överstiger resultaten i skolor i allmänhet med motsvarande villkor, främst med avseende på elevernas socioekonomiska bakgrund"*¹. Studier av framgångsrika skolor visar att dessa skolor kännetecknas av att de leds av en rektor som har starkt fokus på elevernas prestationer och har höga förväntningar på eleverna. Vidare pekar studierna på att framgångsrika skolor aktivt använder uppföljning och utvärdering som grund för utveckling av undervisningskvaliteten.

2.3. Bedömningsgrunder

De tre områden som är föremål för granskningen i detta projekt definieras på följande sätt:

Med *uppföljning* menas här en fortlöpande insamling av information om verksamheten. Uppföljning kan baseras på kvalitativa beskrivningar, betyg, sammanställningar av provresultat och andra nyckeltal.

Med *utvärdering* avses här en mer ingående granskning och värdering av verksamheten, dvs. en fördjupad analys för att förstå och kunna förklara resultat i förhållande till målen i verksamheten och därigenom få underlag för åtgärder.

Med *åtgärdsarbete* avses här det system skolan har för att utforma åtgärder, utifrån kunskapsresultatutvärdering och i syfte att förbättra resultaten på skolan.

Kvaliteten på arbetet med uppföljning, utvärdering och åtgärdsarbete *bedöms* utifrån två aspekter, dels i vilken mån rektorn tar det övergripande ansvaret för arbetet och dels i vilken mån arbetet kännetecknas av systematik.

Hög grad av systematik utmärks av att skolans arbete med uppföljning, utvärdering och åtgärder:

- är kontinuerligt och processinriktat; dvs. pågår ständigt och/ eller återkommande och inkluderar olika aggregeringsnivåer på skolan (elev-, grupp* -, samt en övergripande skolnivå)
- präglas av fastlagda rutiner; dvs. skolan har en tydlig planering, ansvarsfördelning, tidplan, dokumentation, verktyg och metoder
- fokuserar på förbättring/ bättre resultat
- i första hand är ett verktyg för ett internt utvecklingsarbete.

*Med grupp menas i denna granskning en aggregering av elevers kunskapsresultat på en mellannivå. Resultat på mellannivå kan följaktligen aggregeras för pojkar och flick-

¹ Grosin, L. (2003). Forskning om framgångsrika skolor som grund för skolutveckling. i *Skolutvecklingens många ansikten* (ss. 137-179). Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

or, klass, årskurs, arbetslag, olika ämnen, undervisningsmetoder eller resultat för andra relevanta grupperingar som skolan identifierar.

De metoder och material som utgör grunden för granskningens genomförande är analyser av dokument som skolan inkommit med till Skolinspektionen, en enkät till samtliga lärare som undervisar på skolan i årskurs 1-9 samt intervju med rektor/rektorerna.

3. Korsängsskolan

Korsängsskolan innefattar förskoleklass och grundskola årskurs 1–9. Skolans personal är indelade i fyra arbetslag, två lag omfattande elever från förskoleklass till och med årskurs 3, ett lag med elever från årskurs 4-6 och ett lag med elever från årskurs 7-9. Rektorn har varit vid Korsängsskolan sedan 2005.

Enligt den nationella statistiken från 2009 var det 75 procent av avgångseleverna i årskurs 9 som nådde målen i alla ämnen. Andelen har ökat något sedan 2008 då andelen var 67 procent. De tre åren innan dess har andelen pendlat mellan 61 procent och 78 procent. Av skolans kvalitetsredovisning 2008/09 framgår att det var 80 procent av eleverna som nådde målen i de nationella ämnesproven för matematik i årskurs 5. Motsvarande resultat i svenska var 81 procent och i engelska 79 procent. Beräkningen är gjord på de elever som deltagit i samtliga delprov. Föregående år var resultatet i matematik 70 procent, i svenska 79 procent och i engelska 70 procent för motsvarande prov.

Rektorn uppger att kunskapsresultaten varierar över tid och att det kan ha olika orsaker, bl.a. kan det bero på att elevsammansättningen varierar från år till år. Rektorn anser att resultaten för de elever som gick ut årskurs 9 i år (2009) var goda. Rektorn tror att en orsak till detta kan vara att lärargruppen har diskuterat målstyrningens innebörd och att kunskapsmålen har tydliggjorts för eleverna. Av lärarenkäten framgår att en stor del av lärarna anser att skolan har goda kunskapsresultat.

4. Skolinspektionens bedömning

4.1. Samlad bedömning av skolan

När det gäller Korsängsskolans arbete med uppföljning och utvärdering av elevers kunskapsutveckling samt åtgärder utifrån detta gör Skolinspektionen följande bedömning. I huvudsak präglas skolans arbete av systematik. Det finns fastlagda rutiner för att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling på elev- klass- och skolnivå. Rektorn tar det övergripande ansvaret för arbetet och hon håller sig informerad om elevernas kunskapsutveckling. Rektorn uttrycker också en vilja att utveckla skolan och de senaste åren har olika åtgärder vidtagits för att höja kunskapsresultaten. Av granskningen framgår även att flera av de vidtagna åtgärderna utgår från en utvärdering av kunskapsresultaten. Emellertid finns det utrymme för förbättringar, främst när det gäller att dokumentera arbetet i dess olika delar. Många redovisningar, analyser och

förslag till förändringar sker muntligt och det finns en risk att kunskapen stannar hos dem som deltar i samtalen.

4.2. Uppföljning av elevernas kunskapsresultat

I detta avsnitt granskas om det sker en systematisk insamling och beskrivning av information om elevernas kunskapsresultat.

I intervju med rektorn framkommer att elevernas kunskapsresultat på olika sätt följs upp och att detta sker kontinuerligt. Rektorn uppger att uppföljning bl.a. sker vid klass- och arbetslagskonferenser, vid medarbetarsamtal, vid de individuella utvecklingssamtalen samt vid utvärderingsdagar.

I samband med de terminsvisa utvecklingssamtalen för eleverna följs kunskapsutvecklingen upp på elevnivå. De enskilda elevernas kunskapsresultat redovisas i samband med samtalen i form av skriftliga omdömen. Lärarna utgår i sin bedömning från nedbrutna mål och bedömningskriterier som, med utgångspunkt i läroplanen och kursplanerna, har framtagits gemensamt i kommunen. De skriftliga omdömena dokumenteras i ett digitalt uppföljningssystem.

Rektorn berättar att hon för ett par år sedan införde klasskonferenser bl.a. i syfte att följa upp elevernas kunskapsutveckling. Klasskonferenserna äger rum en gång per termin och innebär att rektor tillsammans med elevhälsoteamet träffar varje lärare enskilt för att diskutera kunskapsutvecklingen klassvis. Inför en klasskonferens förbereder sig läraren genom att notera i klasslistan hur respektive elev ligger till, noteringar görs t.ex. utifrån elevens resultat i läsutveckling, hur eleven utvecklats i sociala relationer samt kunskaper i varje ämne. Rektorn uppger att hon tillsammans med skolans elevhälsogrupp bestämt vilka olika kunskapsaspekter som ska tas upp vid klasskonferensen. Genom klasskonferensen får rektorn en god bild av elevernas kunskapsutveckling i nästintill alla ämnen i alla årskurser. Rektorn tycker att detta ger henne en bra bild av enskilda elevers kunskapsutveckling och en övergripande bild över hur olika klasser ligger till. Den information som rektorn får vid klasskonferenserna skiljer sig åt beroende på vilken årskurs som är aktuell. För de äldre eleverna beskrivs kunskapsutvecklingen i varje ämne, det kan då t.ex. framgå hur en elev har presterat i alla ämnen. För de yngre årskurserna redovisas istället inom vilka områden en elev eller en klass behöver utvecklas. Rektorn kan vid klasskonferensen vidare få information om en elev eller en klass kommit långt i sin kunskapsutveckling. Klasskonferenserna är också ett verktyg för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd.

På skolnivå får rektorn en bild av kunskapsutvecklingen genom underlag från klasskonferenserna och elevhälsogrupper. Rektorn skaffar sig också en helhetsbild av elevernas kunskapsutveckling vid medarbetarsamtalen med de enskilda lärarna.

Övergripande sammanställningar av elevernas resultat görs i samband med utvärderingsdagar som inträffar i slutet av vårterminen varje år. Det arbete som genomförs i samband med utvärderingsdagarna (se vidare under rubriken Utvärdering av kunskapsresultaten) utgör grunden för vad skolledningen tar upp i kvalitetsredovisningen.

Varje skola ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i sitt kvalitetsarbete för att förverkliga utbildningens nationella mål. Skolinspektionen har tagit del av Korsängsskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2008/09. I denna redovisas elevernas kunskapsresultat i skolövergripande sammanställningar. Sammanställningar finns avseende läsutveckling för årskurs 2-5 och det redovisas även hur stor andel av eleverna som nått målen på nationella prov i årskurs 3, 5 och 9. För avgångseleverna i årskurs 9 redovisas en sammanställning av andelen elever som har nått målen i samtliga ämnen, andelen elever som nått gymnasiebehörighet (godkänt i matematik, svenska och engelska) samt det sammanlagda meritvärdet. Skolinspektionen har även tagit del av skolans verksamhetsplan. Denna innehåller kortfattade beskrivningar över vilka mål som skolan avser uppnå under läsåret.

Uppföljning av elevernas kunskapsutveckling är enligt rektorn främst viktigt för skolans interna utvecklingsarbete. Rektorn uppger att det är viktigt att få information om vilka klasser och elever det har gått bra för så att detta kan utvärderas. Även om en stor del av arbetet med uppföljning utförs av lärarna så anser rektorn att det är hon som leder arbetet. Rektorn tror också att lärarna har den uppfattningen. Av Skolinspektionens enkät framgår att en stor del av lärarna anser att rektorn tar det övergripande ansvaret för att elevernas kunskapsresultat följs upp.

Bedömning: Rektorn tar enligt Skolinspektionens bedömning det övergripande ansvaret för uppföljningen och håller sig väl informerad om elevernas kunskapsutveckling. Arbetet med uppföljning på Korsängsskolan bedrivs i syfte att förbättra skolans kunskapsresultat samt präglas av kontinuitet och fastlagda rutiner. Elevernas kunskapsresultat följs upp på elev-, klass- och skolnivå och innefattar samtliga årskurser. Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med uppföljning av elevernas kunskapsresultat uppvisar hög systematik och därmed uppfyller väl de krav som ställs på verksamheten avseende systematisk uppföljning.

4.3. Utvärdering av kunskapsresultaten

I detta avsnitt redogörs för om det på skolan sker en systematisk analys och värdering av elevernas kunskapsresultat för att finna förklaringar och kunna vidta relevanta åtgärder.

Rektorn uppger att skolan på olika sätt arbetar med att analysera elevernas kunskapsutveckling men att skolan är dålig på att dokumentera vad man kommer fram till. Detta är enligt rektor ett utvecklingsområde. *"vi är dåliga på att skriva analyser, vi är bra på att prata analyser"*.

Det finns former för när och i vilka grupperingar analys ska ske. Rektorn uppger att vad analysen utgår ifrån bestäms från fall till fall beroende på omständigheterna. Utöver de formella utvärderingstillfällena så diskuteras elevernas kunskapsutveckling ofta kollegor emellan.

Rektor uppger att det i samband med klasskonferenserna utförs en viss analys när lärare och rektorn diskuterar de olika klassernas kunskapsresultat. En hög andel lärare

uppger också att man på skolan analyserar orsakerna till enskilda elevers resultat och skolans sammantagna resultat.

Utvärdering av skolans sammantagna resultat sker framförallt under de utvärderingsdagar som infaller vid läsårets slut. Då utvärderas skolans hela arbete, även hur väl man lyckats med kunskapsresultaten. Under dessa dagar samlas arbetslagen var för sig och utvärderar hur det gått under läsåret. Rektor berättar att inför utvärderingen har skolledningen möjlighet att skicka med särskilda frågor som de vill att arbetslagen ska titta närmare på. Exempelvis kan ledningen fråga varför en årskurs uppnått de resultat som de har gjort.

Rektorn tar själv upp att det finns brister vad gäller skolans rutiner att dokumentera det fortlöpande analysarbetet. Däremot framhåller rektorn att arbetslagen lämnar in sina analyser från utvärderingsdagarna skriftligt och att skolledningen tolkar och sammanställer dessa i kvalitetsredovisningen.

Bedömning: Rektorn tar det övergripande ansvaret för utvärdering av elevernas kunskapsresultat. Utvärderingen av kunskapsresultaten sker kontinuerligt i samband med de årliga utvärderingsdagarna och de terminsvisa klasskonferenserna. Därmed bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med utvärdering av elevernas kunskapsresultat huvudsakligen är systematiskt och i huvudsak uppfyller de kvalitetskrav som ställs på skolan i dessa avseenden (se avsnitt 2.3). Emellertid behöver skolan utveckla arbetet med att dokumentera utvärderingsarbetet så att de slutsatser som man kommer fram till inte går förlorade.

4.4. Åtgärder utifrån en utvärdering av kunskapsresultaten

I detta avsnitt redogörs för om skolan systematiskt utformar åtgärder utifrån en utvärdering av kunskapsresultaten.

I lärarenkäten svarar huvuddelen av lärarna att skolans åtgärder bygger på en analys av kunskapsresultaten och att man analyserar om insatta åtgärder har givit förväntade effekter.

Rektorn ger under intervjun exempel på olika åtgärder som vidtagits för att förbättra elevernas kunskapsresultat på skolnivå. Rektor framhåller särskilt att skolledningen har fokuserat på att främja diskussioner om kunskapsmål och målstyrningens innebörd i lärargruppen. Lärarna har i sin tur arbetat med att tydliggöra målen för eleverna så att de har klart för sig vad de ska lära sig. Detta arbete framhålls av rektor som bidragande till bättre kunskapsresultat vid skolan.

Rektorn uppger även att vissa kompetensutvecklingsinsatser för lärare har gjorts utifrån analys av kunskapsresultaten. Skolan har även omfördelat personal så att klasser som har haft problem med måluppfyllelsen fått utökade personalresurser. Specialpedagogerna placeras också utifrån en analys av kunskapsresultaten. När det gäller åtgärder på elevnivå så har rektorn en god bild av vilka elever som kan vara i behov av stöd för att klara målen och vilka åtgärder som planeras och vidtas.

Som nämnts i avsnitt 4.2 (Uppföljning av elevernas kunskapsresultat) redovisas vissa kunskapsresultat i Korsängsskolans kvalitetsredovisning 2008/09. I kvalitetsredovisningen finns även kortfattat beskrivet vilka åtgärder som har givit resultat, bl.a. konstateras att det mångåriga arbetet med att öka medvetenheten kring mål och resultat bland personalen har varit framgångsrikt. Vidare framhålls att arbetet med att skapa en trygg inlärningsmiljö bidragit till en bättre inlärningsmiljö vilket i sin tur lett till bättre resultat.

Åtgärdsarbetet sker enligt rektorn med elevernas kunskapsutveckling i fokus. Rektorn anser att hon tar det övergripande ansvaret för åtgärdsarbetet. Hon själv genomför alla medarbetarsamtal vilket ger henne en möjlighet att diskutera eventuella kompetensutvecklingsinsatser med de enskilda lärarna.

Rektorn uppger att alla åtgärder inte skrivs in i kvalitetsredovisningen, de skrivs istället in i arbetslagens "teamkontrakt" som arbetslagen sedan arbetar utifrån. Framförallt påbörjas flera åtgärder med en muntlig kontakt, i dessa fall saknas det dokumentation.

Bedömning: Rektorn tar det övergripande ansvaret för åtgärdsarbetet. Skolan har de senaste åren vidtagit ett antal åtgärder där elevernas kunskapsutveckling stått i fokus. Flera av dessa åtgärder har skett efter en analys av kunskapsresultaten. Åtgärdsarbetet dokumenteras emellertid inte alltid. Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med åtgärder utifrån uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat huvudsakligen uppfyller kraven på systematik. Emellertid behöver arbetet med att dokumentera insatta åtgärder utvecklas och bli mer omfattande, främst på grupp- och skolnivå.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager
Enhetschef

Fredrik Sjöberg
Föredragande